

بەش : کارگیری کار

کوئیز / پەیمانگا : پەیمانگای تەکنیکی پایتەخت_ تایبەت

بابەت : یاسای راژەیی شارستانی

پەرتووکی کۆرس – 2

ناوی مامۆستا : کاروان سلیمان (ماجستیر- مامۆستای یاریدەدەر)

سالی خویندن : 2019 / 2018

پەرتوۋكى كۆرس Course Book

1. ناۋى كۆرس	ياساكانى پاژەى شارستانى
2. ناۋى مامۇستاي بەر پرس	كاروان سلیمان حسن
3. بەش/ كۆلىژ	پە یمانگای تەكنىكى پایتەخت _ تاییهت- بەشى كارگىرى كار
4. پەيوەندى	نیمیل: ksh.87@hotmail.com ژمارەى تەلەفون: 00 964 750 485 77 37
5. يەگەى خويندن (بە سەعات) لە هەفتەيەك	بۇ نمونە تيۆرى: پراكتىك: مامۇسا لە هەر هەفتە يەك 3 كاتژمير نامادەدەپیت - دووشەمە 3 كاتژمير - بەيانيان - دووشەمە 3 كاتژمير - ئیواران
6. ژمارەى كارکردن	نامادەبوۋنى مامۇستاي وانەبیز بۇ قوتابیان لە ماوەى هەفتەيەكدا مامۇستا لە هەر هەفتە يەك دوو رۆژ نامادە دەپیت - دووشەمە 3 كاتژمير - بەيانيان - دووشەمە 3 كاتژمير - ئیواران
7. كۆدى كۆرس	
8. پروفایەلى مامۇستا	ئیره مامۇستاي وانەبیز پروفایەلىك دنووسیت لەسەر ژيانى ئەكادیمی خۆى (تەنھا ئەكادیمی) يان ناماژە بە Webpage, Blog, Moodle دەكات (كاروان سلیمان حسن) مامۇستاي ياریدەدەر و هەنگرى بروننامەى ماستەر ئە بواری ياسا- زانکۆى پۆلیتەكنىكى هەولیر- پە یمانگای تەكنىكى كارگىرى - بەشى كارگىرى ياسایى. بروانامەى نامادەيى : دەرچووی نامادەيىم نقى وئزەيى بە پلەى نایاب و یازدەهەمى سەر شارى هەولیر بووم بە تیکرای نمرەى 91,428 بۆ سائی خويندنى 2005 - 2006. بروانامەى بەكالوریۆس : دەرچووی كۆلیژى ياسا و رامیاری - بەشى ياسا (بەيانيان) / زانکۆى سەلاخەددینم ، بە پلەى زور باشەى بەرز و چوارەمى سەر ناستى بەشى ياسا و پینجەمى سەر ناستى كۆلیژى ياسا و رامیاری (بەيانيان) بووم بە تیکرای نمرەى 86,76 بۆ سائی خويندنى 2006 - 2010 .

<p>پروانامه‌ی ماستەر : هه‌نگری پروانامه‌ی ماسته‌رم له یاسادا له ولاتی فه‌ره‌نسا / زانکۆی پاريس وێست ، به پله‌ی زۆر باش بۆ سانی خویندنی 2012 - 2014 ، نهمه‌ش دوای نه‌وه‌ی بووم به یه‌کیک له کاندیدانی به‌رنامه‌ی تواناسازی مرویی / خوولی یه‌که‌م (H.C.D.P. / R. 1) حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان / وه‌زاره‌تی خویندنی بالآ و تووێژینه‌وه‌ی زانستی.</p>	
<p>ئه‌رك و کاره‌ زانسته‌کان :</p>	
<p>پارێزه‌ر...</p>	
<p>یاریده‌ده‌ری یاسایی...</p>	
<p>یاسایی...</p>	
<p>مامۆستای یاریده‌ده‌ر...</p>	
<p>ریکخه‌ری دنیایی جۆری...</p>	
<p>هه‌نسه‌نگاندنی هه‌گبه‌ی مامۆستایان : نه‌ندامی لیژنه‌ی هه‌نسه‌نگاندنی هه‌گبه‌ی مامۆستایانی زانکۆی پۆلیته‌کنیکی هه‌ولێر / په‌یمانگه‌ی ته‌کنیکی کارگێری هه‌ولێر / به‌شی کارگێری یاسایی بووم بۆ سانی خویندنی نه‌کادیمی 2015 – 2016.</p>	
<p>لیژنه‌ی گازه‌نده‌ی تاقیکردنه‌وه‌کان : نه‌ندامی لیژنه‌ی هه‌نسه‌نگاندنی گازه‌نده‌ی تاقیکردنه‌وه‌کانی کۆتایی ساڵ / خوولی یه‌که‌می زانکۆی پۆلیته‌کنیکی هه‌ولێر / په‌یمانگه‌ی ته‌کنیکی کارگێری هه‌ولێر بووم بۆ سانی خویندنی نه‌کادیمی 2015 – 2016.</p>	
<p>لیژنه‌ی تاقیکردنه‌وه‌کان : نه‌ندامی لیژنه‌ی تاقیکردنه‌وه‌کان بووم بۆ سانی خویندنی نه‌کادیمی 2014 – 2015 خوولی یه‌که‌م و دووه‌می زانکۆی پۆلیته‌کنیکی هه‌ولێر / په‌یمانگه‌ی ته‌کنیکی کارگێری هه‌ولێر / به‌شی کارگێری یاسایی.</p>	
<p>یه‌کیته‌ی مافه‌روه‌رانی کوردستان : نه‌ندام له یه‌کیته‌ی مافه‌روه‌رانی کوردستان.</p>	
<p>توانا زمانه‌وانیه‌کان :</p>	
<p>زمانی کوردی</p>	

	<p>زمانی عەرەبی</p> <p>زمانی فەرەنسی</p> <p>زمانی ئینگلیزی</p> <p><u>خوولەکان :</u></p> <p>خوولی ریگاکانی وانهوتنهوه : بەشداریم ئە خوولی ریگاکانی وانهوتنهوهدا کردووه بۆ هەنگرانی برۆنامەى ماستەر و دکتۆرا و سەرکەوتوو بووم بە پلەى زۆر باشەى بەرز و چوارەمى سەر ناستى خوولەکە بووم بە تیکرای نمرەى 86,33.</p> <p>زمانى فەرەنسى : بەشداریم ئە چەندین خوولدا کردووه بۆ فیربوونی زمانى فەرەنسى ئە کوردستان و ئە ولاتى فەرەنسا و برۆنامەى سەرکەوتتم ئە خوولەکان بەدەستەیناوه.</p> <p>گەشە پیدانى مەروئى : بەشداریم ئە چەندین خوولدا کردووه دەربارەى گەشە پیدانى مەروئى برۆنامەى سەرکەوتتم ئە خوولەکان بەدەستەیناوه.</p> <p>سیمیئار و وۆرکشۆپ و کۆنفراس : بەشداریم ئە چەندین سیمیئار و وۆرکشۆپ و کۆنفراسدا کردووه.</p>
<p>9. ناوەرۆکی گشتی کۆرس:</p> <ul style="list-style-type: none"> - گرنگی خویندنی کۆرسەکە بۆ ئەوه دەگەریتهوه که قوتابیان ئە بەشیکن پێی دەوتریت کارگیری کار، بۆیه دەکریت دەرچوانی ئەم بەشە ئە سەرچەم یەکە و بەشە یاسایی و کارگیریەکانی سەرچەم دام و دەزگاکان کاربەکن ئەگەل سەرچەم ئەو یەکە کارگیریانەى پەيوەندیان بە میلاکات و خۆیەتیەوه هەیه، بۆیه کاتی دەرچوی ئەم بەشە دادەمەزری ئە حکومەت یاخود کەرتی تایبەت پێوستی بە شارەزای و زانیاری هەیه ئە بورای یاسای پەيوەست بە فەرمانبەران. - یاسای ژمارە 24 سالی 1960 تایبەت بە راژەى شارستانی یەکیک دەبیت ئە بنەما یاساییەکان که پشتی پێدەبەستین، ئەبەر ئەوه هەموو فەرمانبەریک پێوستە تیبگات ئەم بابەتە هەر بۆیه بنەما و بێردۆزی کۆرس دەخرینە روو ئەوهی پەيوەندی بەم بابەتەوه هەیه وەک بنەماکانی دامەزراندنی فەرمانبەران و بێردۆزەکانی سەبارەت بە دامەزراندن و بنەماکانی سزادان و پاداشتی فەرمانبەران و چۆنیەتی دەست بەکاربونیان و وازەینانیان، هەرەها بەشیوەیەکی گشتی (مافەکان و ئەرکەکانی فەرمانبەران). - مامۆستا پێی وایە دەبیت گرنگی تەواو بەدریت بەسەرچەم بابەتەکانی یاسای شارستانی، چونکە بابەتەکان تەواوکەری یەکتەرن و پەيوەندیان بە رۆژانەى کاری فەرمانبەران . 	
<p>10. نامانجەکانی کۆرس :</p> <ul style="list-style-type: none"> - زۆرینەى قوتابیان بۆ ئەوه دەخوینن ئە داهاوویدا دا بەمەزۆرین و پیشەى فەرمانبەرایەتی پیاده بکەن، بۆیه بواری فەرمانبەرایەتی بە چەندین جۆری یاسا ریکخواوه، ئەوانە یاسای راژەى شارستانی، یاسای ریکاری فەرمانبەران، یاسای خانەنشینی.. وه یەکیک ئە کیشەکانی پەيوەندیان بە فەرمانبەرانى تازه دامەزراو ئەوهیه فەرمانبەر رۆشنیری یاسای یاخود زانیاری نیه دەربارەى ماف و ئەرکەکانی، تەنیا چەند زانیاریەکی سەرەتای ئەبیت که بە زارەکی وهریدەگریت.. 	

<p>بۆیه ئیئمه له خویندنی ئەمسال دەمانهویت به شیکردنهوهی دهقهکانی ئەو یاسایانهی ئەسهرهوه باسکران روونکردنهوه و باسیک پیشکەشی قوتابیان بکهین تاکو شارهزای له ماف و ئەرکهکانی فەرمانبەر وەرگیرن.</p> <p>قوتابی دواي دەرچونی لهکاتی دامهزراندن له کهرتی گشتی یاخود کهرتی تاییبەت، دەتوانیئت سود لهو زانیاریانه وەرگیریت و لهکاتی رووبهروو بونهوهی هەر کیشیهیهک پشت ببهستیت بهو زانیاریانه بۆ چارهسەرکردنی کیشهکان.</p>
<p>11. نهرکهکانی قوتابی :</p> <ul style="list-style-type: none"> - قوتابی دهبیئت نامادهبیئت له وانهکان، چونکه راهینانی شیکاری ههیه ئەگەر قوتابی نامادهنهبیئت ناتوانیئت تیئبگات له بابتهکه. - دهبیئت له تاقیکردنهوهی کان ناماده بیئت ئەگەر ناخۆی بهرپرسیار دهبیئت تهنیا لهکاتی هه بونی مۆلت و بهنگهی رێپیدراو نهبیئت.
<p>12. رینگهی وانه ووتنهوه :</p> <p>ماموستا سهراوهی سههرکی پیشکەشی قوتابیان دهکات وهک منهج، هه مان ماده به داتاشۆ له شیوهی پاوهرپۆینت پیشکەش دهکات، وه تهخته سپی بهکار دینیئت چونکه پێویستمان پێیهتی به تاییبەت بۆ راهینانهکان.</p>
<p>13. سیستهمی ههلسهنگاندن :</p> <ul style="list-style-type: none"> - له خویندنی وهرزی سائیك دوو تاقیکردنهوهی وهرزی ئە نجام دهدریئت جگه له سههری سال، تاقیکردنهوهکان له سههر 15 نهرهیه. - 10 نهرهی لای ماموستا بهم شیوهیه دابهش دهکریئت، له سههر رێژهی نامادهبوون و ههئس و کهوتی قوتابی و چالاکیهکانی پوژانهی ههژمار دهکریئت (کویزات بۆ قوتابی ههژمار دهکریئت و پهخنه گرتن وه یان بهشداریکردن و راپورت و ووتار نووسین و ههئسوکهوتی قوتابیش رۆلی خۆی ههیه له کاتی دانانی نهرهی رۆژانهی قوتابی...هتد ، ههروهها تاقیکردنهوهی کۆتایی سائیش (60) نهرهی بۆ ههژمار دهکریئت.
<p>14. دهر نه نجامهکانی فیربوون :</p> <ul style="list-style-type: none"> - زۆرینهی قوتابیان بۆ نهوه دهخوینن له داها توودا دابهزین و پێشهی فەرمانبهرایهتی پیاوه بکهن، بۆیه بواری فەرمانبهرایهتی به چه ندين جوړی یاسا ریکخواوه، له وانه یاسای راژهی شارستانی، یاسای ریککاری فەرمانبهران، یاسای خانه نشینی.. وه یهکیک له کیشهکانی په یوه ندیدار به فەرمانبهرانی تازه دامهزراو نهوهیه فەرمانبهر رۆشنییری یاسای یاخود زانیاری نیه دهریاری ماف و ئەرکهکانی، تهنیا چه ند زانیاریهکی سههرتای نهبیئت که به زارهکی وهریدهگریئت.. بۆیه ئیئمه له خویندنی ئەمسال دەمانهویت به شیکردنهوهی دهقهکانی ئەو یاسایانهی ئەسهرهوه باسکران روونکردنهوه و باسیک پیشکەشی قوتابیان بکهین تاکو شارهزای له ماف و ئەرکهکانی فەرمانبەر وەرگیرن. - قوتابی دواي دەرچونی لهکاتی دامهزراندن له کهرتی گشتی یاخود کهرتی تاییبەت، دەتوانیئت سود لهو زانیاریانه وەرگیریت و لهکاتی رووبهروو بونهوهی هەر کیشیهیهک پشت ببهستیت بهو زانیاریانه بۆ چارهسەرکردنی کیشهکان.
<p>15. لیستی سهراوه :</p> <ul style="list-style-type: none"> • م. دیندار حسین احمد، فەرمانبەر ماف و ئەرکهکانی، چاپخانهی تهبابی، چاپی ددووم، ههولیر، 2015 • علی محمد ابراهیم، شرح قانون الخدمة المدنية رقم 24 لسنة 1960 • أسس و ضوابط الخدمة، من منشورات وزارة المالية و الاقتصاد لاقليم كوردستان، أربیل، 2001 • الدستور العراقي الدائم لسنة 2005 • قانون الخدمة المدنية رقم 24 لسنة 1960 المعدل • قانون رقم 22 لسنة 2008 • قانون انضباط موظفي الدولة و القطاع العام رقم 14 لسنة 1991 المعدل. <p>https://www.kitabat.com http://www.iraq-ig-law.org /</p>

	16. بابتهكان
ناوی مامۆستای وانهبیژ	
کاروان سلیمان	<p>ههفتهی یه کهم</p> <p>(یه کتر ناسین، دهروازهیه که بو خویندنی بابته تی سال و هک (فهرمانبه رایه تی گشتی ، واتای فهرمانبه رایه تی گشتی، واتاکه ی له عیراق)</p> <p>ههفتهی دووهم</p> <p>(پیناسه ی فهرمانبه رایه تی گشتی، فهرمانبه ری گشتی، پیناسه ی فهرمانبه ر، رواله تی په یوه ندی نیوان فهرمانبه رو دهوئته، یه کهم: بیردۆزه کانی گریبه سته کان، دووهم: گونجان و ریکخستن، بنه ماکانی بیروکه ی فهرمانبه ری گشتی، نه رکه کانی فهرمانبه ر)</p> <p>ههفتهی سینیهم</p> <p>(نه و کارانه ی نابی فهرمانبه ر بیانکات، نه و برکه ی یاساییانه ی تاییه تن به کارکردنی فهرمانبه ر دوای کاته کانی دهوامی فهرمی)</p> <p>ههفتهی چوارهم</p> <p>(په یوه ندی کردن به فهرمانبه رایه تی گشتی (دامه زراندن)، بنه ماکانی دامه زراندن، مه رجه کانی دامه زراندن، به لگه نامه کانی دامه زراندن)</p> <p>ههفتهی پینجه م</p> <p>(پله کانی فهرمانبه رایه تی و موچه و بروانایه ی هه ر پله یه که، ریکخستنی فهرمانبه رایه تی، جو ره کانی ریکخستنی فهرمانبه ری ه تی، ده رنه نجه م کانی پرۆسه ی ریکخستنی که سی بریتین له، لایه نه باشه کانی ریکخستنی فهرمانبه رایه تی ه کان)</p> <p>ههفتهی شه شه م</p> <p>(جو ره کانی فهرمانبه رایه تی، بنه ماکانی پرکردنه وه ی فهرمانبه ری تی گشتی، ده ست به کاربوون، ماوه ی ده ست به کاربوون، دانانی فهرمانبه ر نه ژیر چاودیری)</p> <p>ههفتهی هه وته م</p> <p>(چه سپاندن، چه ند نموونه یه کی پراکتیکی له سه ر چه سپاندن، سه رموچه، مه رجه کانی پیدانی سه رمووچه، حانه ته کانی بیبه شبونی فهرمانبه ره له پیدانی سه رموچه، خشته ی پیدانی سه رموچه)</p> <p>ههفتهی هه شته م</p> <p>(به رزکردنه وه و پایه به رزکردنه وه، مه رجه کانی به رزکردنه وه، هوکاره کانی داوختنی</p>

<p>بەرزكردنەو، پېش خستن، حالەتەكانى پېش خستن، مەرجەكانى پېدائى پېش خستن، راھىنان ئەسەر بەرزكردنەو و سەرموچە)</p> <p>ھەفتەى نۆيەم</p> <p>(پايە بەرزكردنەو، حالەتەكانى پايە بەرزكردنەو، گېروگرفتەكانى پايە بەرزكردنەو، مەرجەكانى پايە بەرزكردنەو)</p> <p>ھەفتەى دەيەم</p> <p>(دەرمائە، جۆرەكانى دەرمائە - بەشى يەكەم)</p> <p>ھەفتەى يانزەم</p> <p>(دەرمائە، جۆرەكانى دەرمائە - بەشى دوووم)</p> <p>ھەفتەى دوونزەم</p> <p>(مۆئەت و جۆرەكانى ئە رووى ناسايى و رووائەتى)</p> <p>ھەفتەى سېننەھەم</p> <p>(سزاكان و كارىگەريان ئەسەر فەرمائە)</p> <p>ھەفتەى چواردەم</p> <p>(دەستەلاتى سە پاندى سزا، ھەئەشاندىنەو سزا، تانەگرتن ئەسەر سە پاندى سزايەكان)</p> <p>ھەفتەى پانزەھەم</p> <p>(دەست ئەكارىكېشانەو، حالەتەكانى، ھۆكارەكانى، سوپاسنامە و سودەكانى بۆ فەرمائە)</p> <p>ھەفتەى شانزەھەم</p> <p>(خانەنشېن كردن، تانەگرتن ئە بريارى خانە نشېنى، صندوقى خانە نشېنى، دووبارە دامەزاندنى خانەنشېنكراوكان)</p> <p>ھەفتەى ھەقدەھەم</p> <p>(خواستن، تنسىب، پېشىنەو جۆرەكانى، مەرجەكانى پېشىنە وەرگرتن بە گويزەى جۆرەكانى)</p>
--

	<p>....</p> <p>....</p> <p>....</p>
<p>17. تاقىکردنەۋەكان :</p> <p>پ/ بابەتتېك بنوسە ئەسەر ئەم داۋاكارىانە :</p> <p>چۆن فەرمانبەر دادەمەزىت؟ ھۆكارەكانى پېنەدانى بەرزكردنەۋە بە فەرمانبەر چىن؟ ئەۋ كارانە چىن كە فەرمانبەرە نابتىت بىانكات؟</p> <p>ۋەلام/</p> <p>1. نابتىت فەرمانبەر دوو ۋەزىفە ۋەربگىرىت بە شىۋەيەكى بنەرەتى يان كۆ بىكاتەۋە ئە نيوان ۋەزىفەيەك ۋە كاريكى تر مەگەر بە ياسا نەبىت.</p> <p>2. نابتىت فەرمانبەر كارى بازىرگانى بىكات يان كۆمپانىيا دا بەمەزىننىت يان بېتتە ئەندامى ئە نچومەنى كارگىرى كۆمپانىيايەك ۋە ئەم خانە دوو لايەن ناگرىتتەۋە :</p> <p>أ- كرىنى پشك (سەم) ئە كۆمپانىياكان</p> <p>ب- بەرپۆۋەبردنى كارى سەرمايە تايىبەتەكەى , كە ئەرپىگى مىراتتەۋە بۇن بەجى ماۋە يان بەرپۆۋەبردنى كارەكانى سەرمايەى ھاۋسەرى يان خزمىكى ھەتا پلە (3) بە مەرجىك ۋەزىرى پەيۋەندى دار ئە ماۋەى (30) رۇژ ناگادارى بىكاتەۋە ۋە ئەگەر ۋەزىر پى ي ۋابوو كارى تايىبەتى زىيان بە ۋەزىفەكەى ناگەيەنىت ئەۋا دەتوانىت ھەردوو كارى ئە نجام بدات بەلام ئەگەر ۋەزىر پى ي ۋابوو كارى تايىبەتى زىيان بە بەرژەۋەندى كشتى دەگەينىت لىرە دا فەرمانبەر سەر پشك دەكرىت ئە نيوان ۋەزىفەكەۋ كارە تايىبەتەكەى، دەبىت ئە ماۋەى (1) سان خۇى يەك لايىكاتەۋە , ئەگەر كارى تايىبەت ھەئىژارد دەبىت ئە ۋەزىفە خانەنشىن بىكرىت ئەگەر (15) سان خزمەتى ھەبىت , ۋە ئەگەر كەمترىش بوو دەبىت دەست ئە كاربىكىشيتتەۋە.</p> <p>3. بەژدارى نەكردن ئە كەم كىردنەۋەۋە داشكاندن :</p> <p>2. راست ۋچەۋت:</p> <p>1- ئەگەر پىاۋىك شەش منائى ھەبىت، دەرمائەى مندائى دەدرىت بە ھەر شەش مندال.</p> <p>(ھەئەيە تەنھا چوار مندال دەرمائە ۋەردەگرن)</p> <p>3. بژاردەى زۇر:</p> <p>1- دواى دەركردنى برىارى دامەزاندنى كەسىك برىارەكە ھەئدەۋەشپتتەۋە پاش تىپەرپونى ناگاداركدنەۋەى بە :</p> <p>أ- يەك ھەفتە ب- دوو ھەفتە ج- سى ھەفتە د- چوار ھەفتە</p>	